

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.411.006.01.2017
S/17/005

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	S/17/005 – Prawidłowość działania służb i inspekcji funkcjonujących na wybranych przejściach granicznych zlokalizowanych na terenie województwa lubelskiego, w zakresie kontroli ilości i jakości importowanych zbóż
<i>Okres objęty kontrolą</i>	Od 1 stycznia 2015 r. do 30 maja 2017 r.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontrolerzy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Walerian Marczyk, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LLU/59/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 r. 2. Jerzy Bielak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/60/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 r. 3. Szczepan Olejnik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU/62/2017 z dnia 7 kwietnia 2017 r. <p>(dowód: akta kontroli, tom I str. 1-6)</p>
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Lubelski Urząd Celno-Skarbowy w Białej Podlaskiej (LUC-S), ul. Celników Polskich 21, 21-500 Biała Podlaska
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Tomasz Krzewiński – Naczelnik Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej. <p>(dowód: akta kontroli, tom I str. 7)</p>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie¹ NIK, oddziały celne LUC-S funkcjonujące na przejściach granicznych w: Hrubieszowie (kolejowym na LHS) i Dorohusku (drogowym oraz kolejowym) prawidłowo realizowały w latach 2015-2017 (I kw.) zadania wynikające z unijnych i krajowych przepisów celnych, dotyczące dozoru celnego i kontroli granicznej wprowadzanych na obszar celny UE przesyłek zbóż, w zakresie m.in. sprawdzania tych przesyłek pod względem zgodności z obowiązującymi kontyngentami taryfowymi i ilościowymi oraz posiadania wymaganych świadectw jakościowych, wydawanych przez uprawnione organy właściwych służb i inspekcji granicznych.

Oddziały były właściwie przygotowane organizacyjnie i kadrowo do realizacji ww. zadań oraz posiadały odpowiednie wyposażenie do ich wykonywania. Prawidłowo przebiegała współpraca służb celnych z innymi granicznymi służbami i inspekcjami dokonującymi granicznych kontroli zbóż, mająca na celu m.in. ochronę wspólnotowego rynku rolnego przed przywozem zbóż o niewłaściwych parametrach jakościowych. Prawidłową współpracę w tym zakresie potwierdziły przeprowadzone badania kontrolne odpraw granicznych 239 przesyłek zbóż.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

W ramach kontroli Lubelskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlaskiej, szczegółową kontrolą objęto Oddział Celny w Hrubieszowie (dalej OCH), Oddział Celny w Dorohusku właściwy dla przejścia granicznego kolejowego (dalej OCDK), Oddział Celny Drogowy w Dorohusku (dalej OCDD).

1. Współpracę OCH, OCDK i OCDD z Inspekcjami² dokonującymi granicznych kontroli przesyłek zbóż wprowadzanych na obszar celny UE prowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami³. Współpraca obejmowała wzajemne udostępnianie dokumentacji, wspólne przeprowadzanie rewizji towarów podlegających kontroli oraz informowanie o zauważonych nieprawidłowościach.

W OCDK oraz OCDD zasady współpracy z inspekcjami uszczegółowiono w zawartych porozumieniach⁴. Regulowały one postępowania z przesyłkami zawierającymi towary podlegające granicznej kontroli weterynaryjnej, wprowadzanymi na obszar Wspólnoty z państw trzecich przez Drogowe Przejście Graniczne w Dorohusku oraz Kolejowe Przejście Graniczne w Dorohusku. OCH nie zawierał porozumień w tym zakresie z inspekcjami granicznymi. Według informacji Granicznego Lekarza Weterynarii w Koroszczynie, „współpraca inspekcji weterynaryjnej⁵ ze służbami celnymi OCH przebiegała sprawnie i nie wystąpiły w tym zakresie nieprawidłowości. Kontrola zbóż przeznaczonych na pasze nie stwarzała problemów w kontekście współpracy ze Służbą Celną podczas jej przeprowadzania i nie było potrzeby zawierania w tym zakresie oddzielnego porozumienia”.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 19-54, 500-506, 519-521, 527-541)

1.1. Współpraca oraz wymiana informacji pomiędzy organami na Drogowym Przejściu Granicznym w Dorohusku realizowana była z wykorzystaniem dostępnych w systemie informatycznym SOC-T skierowań, obiegowych kart kontroli oraz kart zbliżeniowych i zamieszczaniu na nich odpowiednich adnotacji określonych w zawartych porozumieniach. Aplikacje informatycznego systemu odpraw celnych SOC-T udostępnione zostały inspekcjom przez OCDD w ramach współpracy.

Podobnie zorganizowano współpracę OCDD z Wojewódzkim Inspektoratem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Lublinie⁶, któremu poddanie kontroli

² Oddział Graniczny Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie (dalej WIORiN), Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Dorohusku, Graniczny Inspektorat Weterynarii w Dorohusku, Państwowy Graniczny Inspektor Sanitarny w Hrebennem, Graniczny Inspektorat Weterynarii w Koroszczynie – dalej zwani odpowiednio PGIS i GLW.

³ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie warunków i sposobu współpracy organów Inspekcji Weterynaryjnej z organami celnymi (Dz. U. z 2007 r. Nr 77, poz. 519)

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z organami celnymi w zakresie ograniczonych kontroli sanitarnych (Dz. U. z 2008r. Nr 37, poz. 213 ze zm.).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej z organami celnymi w zakresie granicznych kontroli sanitarnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 567).

⁴ Porozumienie zawarte w dniu 30 maja 2011 r. pomiędzy Naczelnikiem Urzędu Celnego w Lublinie a Granicznym Lekarzem Weterynarii w Dorohusku normujące zasady współpracy przy przeprowadzaniu kontroli granicznych (celnej i weterynaryjnej) w obrębie drogowego i kolejowego przejścia granicznego w Dorohusku.

Porozumienie zawarte w dniu 25 lipca 2011 r. pomiędzy Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Lublinie a Naczelnikiem Urzędu Celnego w Lublinie w sprawie zasad współdziałania przy przeprowadzaniu granicznej kontroli fitosanitarnej w zasięgu terytorialnym Drogowego i Kolejowego Przejścia Granicznego w Dorohusku.

Porozumienie zawarte w dniu 30 maja 2011 r. pomiędzy Naczelnikiem Urzędu Celnego w Lublinie a Państwowym Granicznym Inspektorem Sanitarnym w Dorohusku normujące zasady współpracy przy przeprowadzaniu kontroli granicznych (celnej i sanitarnej) w obrębie drogowego i kolejowego przejścia granicznego w Dorohusku.

⁵ W latach 2015-2017 (I kw.) importowana ilość kukurydzy na cele paszowe objęta kontrolą inspekcji weterynaryjnej na przejściu kolejowym w Hrubieszowie stanowiła 94% ogółu wwiezionych przez to przejście zbóż.

⁶ Posiadający, podobnie jak inne Inspekcje, pomieszczenie służbowe, znajdujące się w budynku zlokalizowanym na terenie przejścia granicznego. Budynkiem tym, podobnie jak pozostałymi nieruchomościami znajdującymi się na terenie przejścia granicznego, zarządza w imieniu Wojewody, Lubelski Zarząd Obsługi Przejść Granicznych.

towarów spoza UE, nie jest warunkiem formalnym zwolnienia do procedury tranzytu unijnego/wspólnotowego⁷.

(dowód: akta kontroli, tom II str. 37-42)

Skierowania przesyłki towaru do właściwej inspekcji dokonywał pracownik administracji celnej⁸, poprzez naniesienie odpowiedniej adnotacji na obiegowej karcie kontrolnej oraz w systemie informatycznym SOC-T. Po zakończeniu kontroli towaru wprowadzanego na obszar Wspólnoty i wydaniu, odpowiednich dla danej inspekcji dokumentów zakończenia kontroli⁹, inspekcje dokonywały odpowiedniej adnotacji w systemie SOC-T oraz na obiegowej karcie kontrolnej. Wydanie dokumentów i dokonane adnotacje traktowane były, zgodnie z zawartymi porozumieniami, jako wyrażenie zgody właściwych inspekcji na dokonanie odprawy celnej towaru. Brak obsłużenia przez inspekcje skierowania uniemożliwiało dalszą odprawę pojazdu w systemie SOC-T – nie jest możliwe zaakceptowanie skierowania „Zezwolenie wyjazdu”, jeżeli istnieją niez zaakceptowane przez inspekcje skierowania. W przypadkach, gdy na etapie obsługi zgłoszenia (dostępnych danych w zgłoszeniu oraz dokumentach handlowych) powstawały wątpliwości w zakresie identyfikacji towaru i konieczności ustalenia ewentualnego wykluczenia towaru, jako niepodlegającego kontroli danej inspekcji, OCDD wykorzystując skierowanie w SOC-T zwracał się do poszczególnych inspekcji o przeprowadzenie weryfikacji. W zależności od wyniku weryfikacji inspekcje zamieszczały informację o niepodleganiu kontroli lub o przeprowadzeniu kontroli.

(dowód: akta kontroli, tom II str. 4-5, 16-19)

Analiza 139 przekazanych przez OCDD skierowań oraz przeprowadzonych kontroli przesyłek przez poszczególne inspekcje wykazała, że zapewniono poddanie przesyłek zbóż wymaganej kontroli.

(dowód: akta kontroli, tom II str. 314-330, 334-348)

W porozumieniach z PGIS i GLW zawarto postanowienia dopuszczające przeprowadzenie przez te inspekcje kontroli krzyżowych (szczelności) systemu selekcji przesyłek, mające zapewnić, że wszystkie produkty (towary) pochodzenia zwierzęcego i podlegające kontroli inspekcji są do nich kierowane.

W latach 2015-2017 (do kwietnia) GLW przeprowadził w OCDD 16 kontroli krzyżowych, w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości. Zakres 14 kontroli obejmował operacje tranzytowe, w których w polu 31 TSAD zadeklarowano zboża.

(dowód: akta kontroli, tom II str. 21-35)

1.2. Współpraca oraz wymiana informacji pomiędzy organami na kolejowych przejściach granicznych w OCHK i OCH realizowana była telefonicznie lub mailowo.

PKP CARGO S.A. i PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa (PKP LHS) za wiedzą oddziałów celnych bezpośrednio powiadamiały poszczególne graniczne inspekcje właściwe w sprawach kontroli zbóż o deklarowanym przeznaczeniu danej przesyłki. Po wykonaniu czynności kontrolnych na zbożach przez GLW i WIJHARIS inspekcje te przekazywały protokoły z kontroli zbóż do Agencji Celnej, która wraz z innymi

⁷ Kontrola jakości handlowej produktów rolno-spożywczych przez WIJHARS przeprowadzana była za zgodą organu celno-skarbowego w obecności funkcjonariusza celno-skarbowego, dokumenty niezbędne do przeprowadzenia tej kontroli były udostępniane kontrolującemu przez podmiot zgłaszający, tj. agencję celną lub przewoźnika. Współpraca ta realizowana była w oparciu o zaakceptowane uzgodnienia, udokumentowane w *Notatce ze spotkania przedstawicieli organów administracji z przedsiębiorcami z dnia 9 listopada 2016 r.* Spotkanie zorganizowane zostało w odpowiedzi na wnioski agencji celnych, zgłaszających w wewnętrznych Oddziałach Celnych towary do procedury dopuszczenia do obrotu, o umożliwienie przeprowadzenia kontroli jakości handlowej produktów rolno-spożywczych na terenie przejścia granicznego.

⁸ W przypadku towarów podlegających kontroli jakości handlowej produktów rolno-spożywczych, agencje celne dokonywały awizacji kontroli poprzez przesłanie drogą elektroniczną do WIJHARS Zgłoszenia do kontroli (do wiadomości OCDD).

⁹ CVED – świadectwo weterynaryjne; protokół z granicznej kontroli sanitarnej; decyzja administracyjna WIORIN.

dokumentami załączonymi do zgłoszenia celnego, wykazanymi w polu 44 SAD¹⁰ (m.in. faktura handlowa, list przewozowy SMGS, certyfikaty jakości, oświadczenia importera, dokumenty nadzoru - typu AGRIM), przesyłała zgłoszenie celne SAD elektronicznie do OC, a wymagane dokumenty przedkładała w wersji papierowej. Po zakończeniu kontroli towaru wprowadzanego na obszar Wspólnoty i wydaniu przez inspekcje odpowiednich dla danej inspekcji dokumentów zakończenia kontroli, wydawano dokumenty CVED – weterynaryjne świadectwo przekroczenia granicy oraz protokół kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przewożonych z zagranicy. Powyższe dokumenty stanowiły podstawę do przyjęcia celnego i dopuszczenia towaru do obrotu. Niezaakceptowanie przez inspekcje, uniemożliwiało przyjęcie zgłoszenia celnego. W przypadkach, gdy na etapie obsługi zgłoszenia (na podstawie dostępnych danych w zgłoszeniu oraz dokumentów handlowych) powstawały wątpliwości w zakresie identyfikacji towaru i konieczności ewentualnego wykluczenia towaru, jako niepodlegającego kontroli danej inspekcji, OC był zobowiązany do informowania danej inspekcji o braku wymaganych dokumentów (nie odnotowano takich przypadków).

Przeprowadzona analiza łącznie 100 przesyłek importowanych z Ukrainy zbóż, poddanych procedurze dopuszczenia do obrotu lub procedurze tranzytu do OC wewnątrz Polski na przejściach kolejowych w Chelmie i Hrubieszowie wykazała, że postępowania na poszczególnych stanowiskach dotyczących sprawowania czynności z zakresu dozoru i kontroli celnej przywożonych zbóż były zgodne z obowiązującymi procedurami¹¹.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 281-376, 489-495, 541-612)

2. OCH oraz OCDD posiadał wystarczające wyposażenie specjalistyczne (infrastruktura graniczna i sprzęt specjalny, elektroniczne systemy kontroli i ewidencji wraz ze wspomagającym oprogramowaniem, łącza telekomunikacyjne odpowiedniej szybkości i pojemności), niezbędne do zapewnienia skutecznego sprawowania dozoru i kontroli celnej, w tym kontroli importu zbóż. Natomiast według wyjaśnień złożonych przez kierownika OCDK, na przejściu kolejowym w Dorohusku pomocne w kontroli zbóż byłyby urządzenia wspomagające, tj. m.in. stacjonarny skaner RTG do prześwietlania przesyłek towarów, waga kolejowa, pomost rewizyjny ułatwiający dostęp do wagonów, których tam nie ma. W kontrolowanych oddziałach celnych zapewniono obsadę funkcjonariuszy niezbędną do realizacji zadań związanych z przywozem zbóż na obszar celny UE.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 496-499, 523-524, tom II str. 8-13)

3. Zgłoszenia celne importowanego zboża dokonywane były przeważnie w formie elektronicznej, przy pomocy oprogramowania komputerowego umożliwiającego przekazywanie wymaganych danych do systemów informatycznych, za pomocą których organ celno-skarbowy prowadził obsługę procedur celnych. Analiza 239 zgłoszeń celnych wykazała, że czas ich obsługi kształtował się od kilku minut do jednej godziny, a w przypadku konieczności przeprowadzenia rewizji lub kontroli celnej, maksymalnie do 24 godzin. Zgłoszenie w wersji papierowej (dokument SAD), stosowano tylko w procedurze awaryjnej. Obsługa takiego zgłoszenia związana była z wykonaniem przez funkcjonariusza czynności, które nie występują przy obsłudze elektronicznej wersji zgłoszenia, tj. nadanie pozycji w ewidencji awaryjnej, analiza ryzyka bezpośrednio w oparciu o dokument papierowy, czy też ręczne nanoszenie adnotacji w odpowiednie pola dokumentu SAD.

¹⁰ Jednolity Dokument Administracyjny (ang. Single Administrative Document – SAD). Dodatkowe informacje, załączone dokumenty, świadectwa i pozwolenia.

¹¹ „Instrukcja regulująca zasady kontroli towarów i osób, przebieg obsługi zgłoszeń celnych i obieg dokumentów w Oddziale Celnym w Hrubieszowie”, „Instrukcja odpraw celnych w ruchu osobowym i towarowym na kolejowym przejściu granicznym w Dorohusku”, instrukcja dla funkcjonariuszy celnych – wersja 1.1., pn. „Dokumenty przedkładane na potrzeby elektronicznych zgłoszeń celnych”.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 229-259, 496-499, 522, 525, tom II str. 5-6)

4. W przypadku sprawdzeń związanych z kontrolą ilości zbóż wprowadzanych na wspólny rynek rolny UE, do zgłoszenia celnego importerzy dołączali wydawane przez Agencję Rynku Rolnego pozwolenie na przywóz AGRIM¹². Po weryfikacji zgłoszenia celnego i potwierdzeniu przez OCH i OCDK na tym dokumencie ilości przywiezionego zboża, oryginał tego zgłoszenia zwracano do ww. Agencji, która sprawowała kontrolę ilości zbóż wprowadzanych na obszar celny UE. W OCDD, w badanym okresie, w przywozie zbóż przez przejście drogowe w Dorohusku, stosowana była wyłącznie procedura tranzytu¹³, w związku z czym Oddział nie prowadził czynności z zakresu weryfikacji ilości zboża wprowadzanego na wspólny obszar celny UE.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 235-236, 344-363, 545-546, tom II str. 6)

5. W OCDD i OCDK, nie wystąpiły przypadki udzielenia odmowy wjazdu lub cofnięcia przesyłki zboża do nadawcy, z powodu zakwestionowania jakości zboża w wyniku granicznej kontroli przeprowadzonej przez inspekcję właściwą dla danego rodzaju zboża. Natomiast OCH nie posiadał danych w tym zakresie. Według wyjaśnień Kierownika tego Oddziału, obowiązujące w Służbie Celnej systemy informatyczne nie przewidywały prowadzenia baz danych (rejestrów) dotyczących odmowy lub cofnięcia przesyłki zboża z powodu zakwestionowania jego jakości, a Oddział nie miał takiego obowiązku i nie prowadził takiej ewidencji.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 489-495, 525-526, tom II str. 6)

6. W badanym okresie w OCDK i OCH nie wystąpiły przypadki udzielenia przez te oddziały odmowy wjazdu lub cofnięcia przesyłki zboża do nadawcy z powodu stwierdzenia przekroczenia limitów/kontyngentów ustanowionych przez Komisję Europejską. Ww. oddziały, przy pomocy Systemu Zintegrowanej Taryfy Celnej ISZTAR, kontrolowały stan realizacji ograniczeń przywozu towarów, w tym dotyczących importu zboża. OCDD nie prowadził kontroli limitów/kontyngentów, w związku z niestosowaniem procedury dopuszczenia zboża do obrotu.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 489-495, 526, tom II str. 7)

7. Kontrolowane oddziały celne nie zostały poinformowane o prowadzonej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (MRiRW) od lipca 2016 r. akcji wzmożonej kontroli jakości zbóż importowanych z Ukrainy i nie prowadziły specjalnych działań w związku z ww. akcją MRiRW.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 489-495, 524)

8. Spośród objętych kontrolą oddziałów LUC-S, najwięcej zboża w badanym okresie wprowadzono na obszar celny UE przez OCH.

W latach 2015-2017 (I kw.)¹⁴ import zbóż (525 zgłoszeń) przez graniczne przejście kolejowe w Hrubieszowie w procedurze celnej dopuszczenie do obrotu wyniósł ogółem 205.228,3 t, w tym: kukurydzy – 189.991,8 t, tj. 92,6% (w tym z Ukrainy - 187.017,3 t i 2.974,5 t z Mołdawii); pszenicy – 5.259,7 t, tj. 2,6% (w tym z Ukrainy - 2.234,3 t i 3.025,4 t z Mołdawii); jęczmienia (100% z Ukrainy) – 9.976,8 t, tj. 4,8%.

Kierownik Oddziału Celnego wyjaśnił, że „po dopuszczeniu towaru do obrotu, importer może swobodnie nim dysponować, może sprzedać go innym podmiotom

¹² Od 6 listopada 2016 r., pozwolenie AGRIM dla importu produktów zbożowych nie są wymagane.

¹³ Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 12 września 2008 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie urzędów celnych, w których są dokonywane czynności przewidziane przepisami prawa celnego w zależności od rodzaju towarów lub procedur, którymi mogą być obejmowane towary (Dz. U. z 2008 r. nr 169, poz.1044).

¹⁴ W 2015 r. importu zbóż dotyczyło 324 zgłoszenia, z tego 323 kukurydzy w ilości 109.237,8 t (99,9%) i jednego zgłoszenia pszenicy w ilości 55,3 t (0,1%); w 2016 r. 198 zgłoszeń, z tego 154 kukurydzy w ilości 80.500,6 t (85,4%), 24 zgłoszenia pszenicy w ilości 5.204,3 t (5,5%) i 20 zgłoszeń jęczmienia w ilości 8.499,4 t (9,1%); w I kw. 2017 r. trzech przesyłek, z tego dwóch jęczmienia w ilości 1.477,4 t. (85,4%) i jednej kukurydzy w ilości 253,3 t (14,6%).

lub użyć dla własnych celów. Zatem trudno jest jednoznacznie określić miejsce docelowe przywozu towaru, ponieważ systemy informatyczne nie zawierają takich danych”.

Według deklaracji importerów, przeznaczenie ww. zbóż było następujące, na cele: paszowe - 193.017,2 t., tj. 94% (w tym kukurydza stanowiła 100% wszystkich przesyłek tego zboża, a pszenica 57,2%), spożywcze - 12.211,1 t, tj. 6% (w tym jęczmień stanowił 100%, a pszenica 42,8% wszystkich przesyłek tych zbóż).

W latach 2015-2017 (I kw.) w procedurze dopuszczenia do obrotu odprawiono ogółem 192.501,969 t rzepaku, z tego w: 2015 r. - 45.927,917 t (według deklaracji na cele spożywcze); 2016 r. - 136.311,402 t (w tym: 136.012,002 t według deklaracji na cele spożywcze i 299,4 t zadeklarowane na cele techniczne); I kw. 2017 r. – 10.262,650 t (według deklaracji na cele spożywcze).

W 2015 r. przez przejście kolejowe w Hrubieszowie nie odprawiono żadnej przesyłki zbóż w procedurze tranzytu. W roku 2016 w ramach ww. procedury odprawiono ogółem 17 przesyłek zbóż w ilości 1.636,0 t, z tego: 1.174 t kukurydzy (10 przesyłek) z przeznaczeniem na cele techniczne i 462 t pszenicy (7 przesyłek na cele spożywcze). W I kw. 2017 r. odprawiono ogółem 7 przesyłek zbóż w ilości 898,236 t, z tego: 462,0 t kukurydzy (3 przesyłki na cele techniczne); 212,252 t orkisz (2 przesyłki na cele spożywcze); 124,228 t gryki (1 przesyłka na cele techniczne) i 99,756 t orkisz (1 przesyłka na cele techniczne).

(dowód: akta kontroli, tom I str. 514-518,613-615, 618 -628)

Przez OCDK na obszar celny UE wprowadzono 2.316 przesyłkami łącznie 145.748,44 t zbóż z Ukrainy, w tym kukurydzę paszową 135.149,01 t i 10.599,43 t jęczmienia z przeznaczeniem na słoć.

Każde ze zbóż (kukurydza lub jęczmień) sprowadzanych przez kolejowe przejście graniczne w Dorohusku było skontrolowane przez jedną ze służb granicznych lub WIJHARS¹⁵. Nie odnotowano przypadku kontrolowania ww. 245 zgłoszeń celnych przez Państwową Inspekcję Sanitarną lub PIORIN¹⁶. Importowano ziarno kukurydzy (kod CN 1005 90 00), które według złożonego przez importera oświadczenia (pole 31 SAD) było przeznaczone na paszę i zostało dopuszczone do obrotu po skontrolovaniu przez GLW (216 zgłoszeń). Z pola SAD 44 wynika, że GLW dla ww. zgłoszeń wydał 17 szt. dokumentów oznakowanych symbolem 7P06¹⁷ i 199 szt. dokumentów oznaczonych symbolem 7P14¹⁸.

Importowany jęczmień był przeznaczony do produkcji słoć (kod CN 1003 90 00). Wszystkie (29) zgłoszone przesyłki zostały dopuszczone do obrotu po sprawdzeniu ziarna jęczmienia przez WIJHARS (w polu 44 SAD wpisano dokument o kodzie 7P01¹⁹). Całość jęczmienia (10.599,43 t) została sprowadzona w ramach preferencyjnego kontyngentu taryfowego 094307²⁰ (0 Euro/1000 kg), preferencji 320 (pole 36 SAD) i pozwolenia na przywóz „AGRiM” (pole 44 – L001) wydanego przez Francję. Na odwrocie pozwolenia „AGRiM” funkcjonariusz OC odnotowywał ilość jęczmienia wg pozwolenia, ilość sprowadzonego jęczmienia według zgłoszenia oraz ile pozostało do wyczerpania kontyngentu wg pozwolenia. Ilość importowanego

¹⁵ Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

¹⁶ Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

¹⁷ Według instrukcji wypełniania zgłoszeń celnych, dokumenty wymagane w obrocie z krajami trzecimi na podstawie przepisów weterynaryjnych inne niż CVED, jeżeli obowiązek ich przedstawienia wynika z przepisów odrębnych.

¹⁸ Według instrukcji wypełniania zgłoszeń celnych, dokumenty wymagane w obrocie z krajami trzecimi na podstawie przepisów o środkach żywienia zwierząt.

¹⁹ Według instrukcji wypełniania zgłoszeń celnych, dokumenty wymagane w obrocie z krajami trzecimi na podstawie przepisów o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych.

²⁰ Pole 39 SAD.

jęczmienia na słód (10.599,43 t) nie przekroczyła ilości określonej w pozwoleniu „AGRIM” (10.700 t). Do importowanego jęczmienia zastosowano 5% stawkę podatku od towarów i usług.

(dowód: akta kontroli, tom I str. 281-487)

Natomiast przez OCDD w okresie 2015-2017 I kw. wprowadzono na obszar celny UE 98.153,0 t zbóż, z których 22.230,0 t (22%) zostało przedstawionych do dopuszczenia do obrotu w wewnętrznych urzędach celnych na terenie Polski (dalej WUC). Były to głównie przesyłki pszenicy (26.258,0 t z czego w WUC przedstawiono 5.081,0 t); kukurydzy (31.999,0 t, z czego WUC przedstawiono 2.580,0 t); gryka, proso (23.258,0 t, z czego w WUC przedstawiono 5.072,0 t), sorgo (11.176,0 tys. t, z czego w WUC przedstawiono 9.300,0 t). Przesyłki zbóż pochodziły głównie (98,5%) z Ukrainy (96.700,0 t).

(dowód: akta kontroli, tom II str. 43-105, 349-429)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Lublin, dnia 1 sierpnia 2017 r.

Kontroler
Walerian Marczyk
Doradca ekonomiczny

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Lis

/ - /

/ - /

²¹ Dz. U. z 2017 r., poz. 524.